

Otomatik Bilgi Değişiminde Yeni Dünya: Common Reporting Standards

Bankacılık ve Sermaye Piyasaları Bülteni
20 Şubat 2015

Bankacılık ve Sermaye Piyasaları

OECD, uluslararası bilgi değişimine yeni bir boyut kazandıran, öte yandan da finansal kurumlara ek operasyonel yükler ve maliyetler getirecek olan Common Reporting Standards'ı ("CRS") kamuoyu ile paylaştı.

I. Giriş

Hızla globalleşen dünya ile birlikte, mukimi olduğu ülkedeki yüksek vergi yükünden kaçan yatırımcılar, yine bu ülkede yapacakları yatırımları yabancı finansal kurumlar vasıtasıyla gerçekleştirme yoluna gitmektedir. Dolayısıyla, hem nakdi sermaye yurtdışında tutularak ekonomideki sıcak para seviyesi düşmekte hem de yatırımcının mukimi olduğu ülkede bu kazançlar beyan edilmediği durumda vergi kaybı yaratılmaktadır.

Büyük küçük tüm ülkeler için önemli bir sorun haline gelen “vergiden kaçınma” ile mücadele için ABD tarafından atılan ilk adımları takiben, OECD de ülkeler arası bilgi değişimine yeni bir boyut getiren CRS’i oluşturdu.

19 Nisan 2013 tarihinde G-20 ülkeleri Ekonomi Bakanları ve Merkez Bankası başkanlarının katıldığı toplantıda ilk kez ciddi anlamda gündeme gelen Uluslararası Otomatik Bilgi Değişimi’nin («OBD») alt yapısı, 6 Ekim 2013 tarihinde Rusya’da gerçekleşen zirvede oluşturuldu ve OBD için model anlaşma geliştirme çalışmaları başladı.

Model üzerindeki çalışmalar OECD tarafından ilk kez 13 Şubat 2014 tarihinde CRS adı altında kamuoyu ile paylaşıldı.

Bunu takiben 21 Temmuz 2014’te, CRS hakkında yorumların da yer aldığı "Standard for Automatic Exchange of Financial Account Information in Tax Manners" yayımlandı.

6 Mayıs 2014 itibariyle CRS’yi adapte edeceklerini açıklayan ilk 40 ülkeyi, 28 ve 29 Ekim 2014 tarihlerinde Berlin’de yapılan OECD Global Forumu ile birlikte 58 ülke daha izledi ve toplam ülke sayısı 98’e ulaştı*.

Türkiye ve bu 98 içinde yer alan diğer ülkelerin yarısından fazlası, 2017 başından itibaren OBD’ye başlamayı taahhüt ederken, kalan kısım da 2018 yılını milat olarak kabul edeceğini belirtti.

Halihazırda OECD’nin Base Erosion and Profit Shifting ("BEPS") ile birlikte iki ana gündem maddesinden biri olan OBD, Aralık 2014 itibariyle G-20 dönem başkanlığını devralan Türkiye için de başkanlık döneminin en önemli gündem maddelerinin başında geliyor.

Bu bültenimizde, CRS’nin kısaca ne getirdiğine ve CRS maddelerinin analizine yer verdik.

* <http://www.oecd.org/tax/transparency/AEOI-commitments.pdf>

Bankacılık ve Sermaye Piyasaları

II. Kısaca CRS

CRS'nin ana amacı, ülkelerin vergiden kaçınmayı önlemek ve vergiye tabi gelirleri kayıt altına alabilmek için finansal hesapların karşılıklı bilgi değişimini sağlamaktır. Finansal kurumların, ülke hükümetlerince yürürlüğe konulan prosedürleri özenle uygulaması ve CRS doğrultusunda düzenli olarak bilgi paylaşımında bulunması gerekiyor.

CRS'de ana sorumluluk; mevduat kuruluşları, saklamacı kuruluşlar, yatırım şirketleri ve bazı sigorta şirketlerine yükleniyor. Müşteri tanımlama ve müşteri kabulü açısından bireysel ve kurumsal hesaplar için ayrı ayrı prosedürler getiriyor.

III. CRS'ye Genel Bakış

CRS toplam 7 ayrı bölümden oluşuyor;

- Bölüm 1 tanımlar yapılmış.
- Bölüm 2'de, değişimi yapılacak olan bilgilerin niteliği ve türleri belirtilmiş olup, hesap sahiplerinin **vergi mükellefiyetlerinin** saptanmasına yönelik hükümler dikkat çekmekte.
- Bölüm 3, bilgi değişiminin zamanını ve yöntemini açıklıyor. İlgili yıla ait değişimi yapılacak olan bilgilerin değişiminin, takip eden yılın Eylül ayı sonuna dek yetkili otoritelerce yapılmış olması gerekiyor.

- Bölüm 4, yanlış veya eksik raporlama olduğunda veya bir finansal kuruluşun uyumsuzluk gösterdiği bir durum olduğu takdirde, ülkelerin birbirlerini bu konudan haberdar etmeleri gerekliliğini düzenliyor. Anlaşmaya taraf olan her ülkenin bu uyum sürecini başarıyla geçmesi ve uyumsuzluklara karşı yerel hukuk kurallarını uygulaması bekleniyor.
- Bölüm 5, gizliliğin ve bilgi muhafazasının sağlanması konularını kapsıyor.
- Bölüm 6 ve 7 ise ülkelerin süreçleri ile anlaşmanın diğer şartlarını içeriyor.

IV. Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarındaki Bilgi Değişiminden Farklı Ne Getiriyor?

Türkiye, hali hazırda 80 ülke* ile Çifte Vergilendirme Önleme Anlaşması (ÇVÖA) imzalamış durumda. Bu anlaşmalar uyarınca Türkiye'nin anlaşmaya taraf ülkeler ile karşılıklı bilgi değişimi yapabilmekte.

Ancak, ÇVÖA uyarınca yapılan bilgi değişimi taraf ülkelerin yazılı isteği ile gerçekleşiyor. Söz konusu talep; belirli mükelleflerin, belirli dönemde yapmış olduğu işlemler ve belirli nitelikteki gelirleri için bilgi talebinin nedenini içerecek şekilde yapılabilir.

Öte yandan, CRS ile birlikte bilgi değişimi herhangi bir yazılı talep ve dönem kısıtlaması olmaksızın, tüm mükellefler ve gelirler bazında her yıl otomatik olarak yapılacak.

*http://www.gib.gov.tr/fileadmin/mevzuat/uluslararası_mevzuat/VERGIANLASMALIST.htm

Bankacılık ve Sermaye Piyasaları

V. Detaylarla CRS

CRS ile birlikte finansal kurumlara mevcut müşterilerinin sınıflandırılması ve yeni müşteri kabulünde, yapılması gerekenler, raporlanması gereken hesaplar ve raporlamaya konu bilgiler noktasında önemli yükümlülükler getiriliyor.

Finansal kurumlar, öncelikle müşterilerini gerçek kişi ve kurumsal olarak iki aynı kategoride sınıflandıracak, ayrıca hesaplar anlaşmalarda belirlenen tarihlere göre mevcut veya yeni hesap olarak nitelendirilecekler. Mevcut ve yeni hesaplar için müşteri tanıma, müşteri tespit prosedürleri ile müşteriden toplanması gereken evraklar farklılık gösteriyor.

Karşılıklı anlaşmaya girecek olan ülkelerin mutabık kalacağı tarihten önce açılan hesaplar (örn. 1 Ocak 2010) mevcut hesap olarak dikkate alınacak. Bu tarih sonrasında açılan hesaplar ise yeni hesap olarak atfedilecek.

i. Bireysel Hesaplar

a. Mevcut Hesaplar

Finansal kurumlar herhangi bir inceleme eşiği olmaksızın, hesapların bakiyesi ne olursa olsun, tüm hesapları incelemek ile yükümlü olacaklar. Bu incelemeler sonucunda, anlaşmaya taraf diğer ülke mukimi müşteriler tespit halinde bu kişilerin raporlamaya konu edilmesi gerekmektedir.

Ancak hesap bakiyesi 1 milyon USD'nin altında olan hesaplar için dokümantasyon prosedürleri bu bakiye üzerindeki hesaplara göre daha sade

b. Yeni Hesaplar

Mevcut hesaplardaki gibi, yeni açılacak tüm hesapların bakiyesi ne olursa olsun incelemeye konu edilerek raporlama kapsamında olup olmadığının analiz edilmesi gerekecek.

ii. Kurumsal Hesaplar

a. Mevcut Hesaplar

Anlaşmaya taraf ülkelerin mutabık kalması halinde, 250.000 USD altında bakiyeye sahip hesaplar inceleme dışı bırakabilecek. Ancak hesap bakiyesinin bu tutarı aşmasını takiben, hesabın incelenmesi ve raporlamaya konu olup olmadığının tespit edilmesi gerekecek.

b. Yeni Hesaplar

Yeni açılan kurumsal hesapların tamamının incelemeye konu edilmesi ve bazı kurumların sermayedarların mukim olduğu ülkelerin tespit edilmesi öngörülmekte.

Bankacılık ve Sermaye Piyasaları

iii. Mukimlik Testi

CRS’de raporlamaya konu edilecek müşteri tespitinde, mukimlik testinin iki ülke arasında anlaşmaya göre yapılması öngörülüyor. Diğer bir deyişle finansal kurum tarafından müşterilerinin öncelikle tam mükellef mi yoksa dar mükellef mi olduğunun dar mükellef olması halinde anlaşmaya taraf ülkenin mukimi olup olmadığının tespiti gerekiyor.

İlgili ülke otoriteleri tarafından verilmiş olan resmi belgeler, bir ikametgah adresi içermese dahi, tevsik edici belge olarak dikkate alınabiliyor. (Örnek; pasaport)

Mukimlik testi ile birlikte, müşteri tanımlama ve kabul prosedürlerini yenileyecek olan finansal kurumlar için ciddi ek iş yükü oratya çıkaracak ve her ülkenin mukimlik tanımı farklı olduğu için önemli teknik analiz gerekecek.

iv. Kurumsal Müşterilerde Sınıflandırma

Kurumsal müşterilerin finansal kurum olup olmadığının tespit edilmesi gerekiyor. Bu nitelikte olmayan kurumların aktif ticaret ile uğraşıp uğraşmadığı test edilmekle birlikte, aktif ticarete uğramayan, kurumların (pasif) her bir sermayedarın mukimliği ayrıca irdeleniyor.

Bir kurumun aktif ticaret ile uğraşıp uğraşmadığının tespit edilemediği durumda, bu kurumlar pasif olarak atfedilerek sermayedarlık testi yapmak zorunda kılınıyor.

v. Doğru Bilgi Sorumluluğu

CRS uyarınca finansal kurumların sorumluluğu, müşterileri tarafından kendilerine verilen bilgi ve belgeler ile sınırlandırılmış. Her bir ülke, bilgi veren kişilerin eksik ya da yanlış bilgi vermeleri halindeki hukuki yaptırımları içeren düzenlemeleri oluşturmak zorunda.

vi. Devletlerin Sorumluluğu

Hükümetler CRS kapsamındaki müşteri tespiti, kabulü, sınıflandırması ve bilgi değişimine ilişkin yeni mevzuat oluşturmak ve mevcut hukuki engelleri ortadan kaldırmak ile yükümlü.

Her bir hükümet;

- Finansal kurumların, hesap sahiplerinin CRS’i dolanacak alternatifler üretmesine engel olmak,
- Yerel müşteri kabul ve tespit prosedürlerini oluşturmak,
- Bilgilerin hem yerel hem de ülkeler arasında paylaşımını mümkün kılan güvenli ağlar oluşturmak,
- Finansal kurumların CRS mevzuatını uygulayıp uygulamadığına ilişkin denetim mekanizmaları kurmak, zorunda.

Bankacılık ve Sermaye Piyasaları

VI. Hangi Bilgiler Raporlanacak?

Finansal kurumların, raporlanması gerektiği tespit ettiği müşterilere ilişkin aşağıdaki bilgileri raporlayacak;

- Müşterinin adı, adresi, mukim olduğu ülke, vergi kimlik numarası ve doğum tarihi (kurumsal müşterilerde kurumun yanı sıra sermayedarlarına ilişkin aynı bilgiler),
- Hesap numarası,
- Raporlamayı yapan finansal kurumun adı ve raporlama için kendisine verilen kimlik numarası,
- Hesap bakiyesi ya da değeri (ilgili yıl sonu ya da raporlama dönemi sonu bakiyesi, hesap kapatılmış ise kapanış bakiyesi),
- Toplam faiz, temettü ve benzeri gelir tutarı,
- Toplam alım-satım kazancı tutarı.

VII. Ne zaman Raporlanacak?

İlk raporlamanın, 2016 yılına ilişkin bilgileri içerecek şekilde 2017 yılı Eylül ayında yapılması planlanmakta.

İletişim

Bu bülten hakkında daha fazla bilgi almak için Banka ve Sermaye Piyasaları ekibimizden aşağıdaki kişilerle temasa geçebilirsiniz:

Umurcan Gago, Partner

PwC Vergi ve Hukuk Hizmetleri
Tel: +90 (212) 326 6098
E-mail: umurcan.gago@tr.pwc.com

Barış Yalçın, Direktör

PwC Vergi ve Hukuk Hizmetleri
Tel: +90 (212) 326 6536
E-mail: baris.yalcin@tr.pwc.com

Emre Akarkarasu, Müdür

PwC Vergi ve Hukuk Hizmetleri
Tel: +90 (212) 326 6919
E-mail: emre.akarkarasu@tr.pwc.com